

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/323/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714203533
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5714203533.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom tamtiež, proti žalovanému O. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. P., Y. O. XX, o zaplatenie 1.496,12 eur s príslušenstvom, na základe odvolania oboch sporových strán proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 15C/162/2014-358 zo dňa 26. februára 2016, v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 15C/162/2014-411 zo dňa 29. júna 2016, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok okresného súdu v časti, v ktorej zamietol žalobu v rozsahu 203,63 eur spolu s úrokom z omeškania 8,5% ročne z tejto sumy od 12.08.2013 do zaplatenia.

Rozsudok okresného súdu z o s t á v a n e d o t k n u t ý vo výroku o určení neprijateľnosti podmienky upravenej v bode 7.3.2 písm. c) Všeobecných obchodných podmienok vydaných Slovenskou sporiteľňou, a.s., s účinnosťou od 01.08.2002.

Vo zvyšnej časti rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 209,84 eur a vo zvyšku uplatňovaného nároku žalobu zamietol. Vychádzal z toho, že právny vzťah, od ktorého je odvodzovaný nárok žalobcu, je vzťahom spotrebiteľským. V tomto smere poukázal na smernicu Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a na § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, v zmysle ktorého sú spotrebiteľskými zmluvami i zmluvy uzavreté podľa Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Dotknutej definícii v plnej miere zodpovedá zmluvný vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu (Slovenskou sporiteľňou, a.s.) a žalovaným. Nadväzne sa daný právny vzťah spravuje prednostne ustanoveniami Občianskeho zákonníka, čo platí aj po postúpení pohľadávky. Samotné postúpenie pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalobcu vyhodnotil okresný súd ako platné, z ktorého titulu je žalobca v súdnej veci aktívne legitimovaný.

2. Pri posúdení náležitostí zmluvy o splátkovom úvere uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným dňa 22.02.2007 sa okresný súd stotožnil s vyjadrením žalovaného, že predmetná zmluva neobsahuje sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Z toho titulu je nutné v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. považovať na jej základe poskytnutý úver za úver bez úrokov a bez poplatkov. V súvislosti s poplatkami dával do pozornosti aj rozsudok Okresného súdu Skalica sp. zn. 1C/286/2012 z 20.08.2013, ktorým bola vyhlásená za neprijateľnú zmluvná podmienka týkajúca sa

poplatku za správu úveru; preto sa právny predchodca žalobcu a tiež jeho nástupcovia (vrátane žalobcu) musia zdržať používania takejto podmienky. Vzhľadom na nejasnosti (kedy sa mal platiť, či v jednotlivých splátkach alebo naraz) ohľadne poplatku za poskytnutie úveru - 33,20 eur (pôvodne 1.000,- Sk) okresný súd konštatoval, že žalobca nemohol od žalovaného dôvodne požadovať ani predmetný poplatok.

3. Následne osobitne vyhodnocoval jednotlivé zmluvné podmienky, ktoré boli namietané žalovaným ako neprijateľné. S výnimkou vo výroku označenej zmluvnej podmienky, však ostatné nevyhodnotil ako neprijateľné. Následne bol toho názoru, že zmluva o splátkovom úvere nie je neplatná z dôvodu „veľkého množstva neprijateľných podmienok“. Dodal, že súvisiaca argumentácia žalovaného vychádzala zo záverov Slovenskej obchodnej inšpekcie voči Slovenskej sporiteľni, a.s., v správnom konaní. V danej záležitosti však išlo o zmluvy, ktoré boli uzatvorené v rokoch 2011, 2012 a k tomu sa viažu ustanovenia Všeobecných obchodných podmienok; ktoré však boli rozdielne v porovnaní s posudzovaným zmluvným vzťahom.

4. Okresný súd z výpisu z účtu žalovaného, ktorý predložil žalobca, zistil, že žalovaný čerpal bezhotovostný úver vo výške 1.659,70 eur (50.000,- Sk) a v rámci jeho splácania celkovo uhradil 1.449,86 eur. Nadväzne uzavrel, že žalobca má nárok na zaplatenie rozdielu medzi poskytnutým úverom a uvedeným súčtom splátok t. j. na sumu 209,84 eur. V otázke úrokov z omeškania okresný súd uviedol, že „tak, ako si ich žalobca uplatnil, nemožno ich priznať. V čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru právnym predchodcom žalobcu, by žalovaný určite nebol v žiadnom omeškaní vzhľadom na ním realizované splátky a skutočnosť, že úver bol bez dohodnutých úrokov a poplatkov“.

5. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žalovanému ich náhradu nepriznal. Žalovaný mal v spore síce pomerný úspech, ale v priebehu celého konania nevzniesol návrh na náhradu jeho trov.

6. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolanie obe procesné strany.

7. Žalovaný sa domáhal zrušenia rozsudku vo výroku, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 209,84 eur. Tvrdil, že okresný súd mal priznať žalobcovi len nárok vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia vo výške 53,17 eur. Nespochybňoval výšku poskytnutého úveru 1.659,70 eur, ani celkovú výšku splátok 1.449,86 eur, ale vzhľadom na neprijateľnosť zmluvnej podmienky týkajúcej sa poplatku za správu úveru a tiež poplatku za poskytnutie úveru bol toho názoru, že časť jeho zaplatených splátok, ktorá pripadla na dotknuté poplatky, má byť tiež odpočítaná od sumy priznanej žalobcovi. Keďže z vyjadrenia protistrany vyplýva, že za správu úveru a poplatok za vypracovanie úveru zaplatil žalovaný celkovo čiastku 156,67 eur, taktiež táto suma (okrem sumy 1.449,86 eur) má byť odpočítaná od istiny 1.659,70 eur; čo v konečnom dôsledku predstavuje práve čiastku 53,17 eur.

8. Žalobca napádal rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu vo zvyšku a alternatívne sa domáhal jeho zmeny tak, že žalobe bude vyhovieť v celom rozsahu, alebo jeho zrušenia a vrátenia vecí na ďalšie konanie. Poukazoval na to, že k uzavretiu predmetnej zmluvy o splátkovom úvere došlo dňa 20.02.2007, z ktorého titulu pri posúdení jej náležitostí nebolo možné vychádzať zo znenia zákona č. 258/2001 Z.z. účinného až od 01.01.2008; ako to učinil okresný súd. V rozhodnom období označený právny predpis „sankciu“ bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru vzťahoval len na nevymedzenie v zmluve ročnej percentuálnej miery nákladov, čo však nie je prípad zmluvy uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným. Zároveň tvrdil, že úrok i poplatky sú špecifikované v zmluve v úvodných ustanoveniach, ktoré sú označené ako základné podmienky, teda rovnako nemožno vychádzať z § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. V danej časti mal odvolateľ za to, že došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci zo strany okresného súdu na základe ustanovení, ktoré v čase uzavretia zmluvy boli neúčinné.

9. Žalobca taktiež poukazoval na to, že si uplatnil úrok z omeškania z uplatnenej dlžnej sumy. Zdôrazňoval, že nárok na dané príslušenstvo pohľadávky nevyplýva z ustanovení zmluvy alebo obchodných podmienok, ale ide o zákonný úrok z omeškania. V danej časti považoval rozhodnutie okresného súdu za nepreskúmateľné, lebo z jeho zdôvodnenia nie je zrejmé, prečo by žalobca nemal mať nárok na úrok z omeškania. Doplnil, že ani prípadná bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru nemá na dotknutý nárok vplyv.

10. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu protistrany žiadal, aby dotknutému odvolaniu nebolo vyhovieť. Poukazoval na ochranu spotrebiteľa ako prejav verejného záujmu a ochrany ústavných práv občanov. Stotožňoval sa so záverom okresného súdu o tom, že predmetný spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov; rozhodujúcu časť ktorej úvahy doslovne citoval. Dodal, že je presvedčený o tom, že postupom

právneho predchodcu žalobcu pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere došlo k obchádzaniu zákona a ku klamaníu spotrebiteľa.

11. Žalobca nereagoval na odvolanie žalovaného a ani na jeho vyjadrenie k svojmu (žalobcovmu) odvolaniu. Po vydaní doplniaceho rozsudku, ktorým okresný súd do výrokovej časti doplnil výrok o zamietnutí žaloby vo zvyšku, podal žalobca „z opatrnosti“ odvolanie identické s jeho prvotným odvolaním. V tomto štádiu konania už žalovaný na podanie/ odvolanie protistrany nereagoval.

12. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaniach (§ 369 a § 370 ods. 1 CSP), z ktorého titulu rozsudok okresného súdu zostal nedotknutý v nenapadnutom výroku o určení neprijateľnosti konkrétne označenej zmluvnej podmienky a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) v preskúmvanej časti napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ohľadne zamietnutia žaloby v rozsahu 203,63 eur s príslušenstvom a vo zvyšnom rozsahu podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ v spojení s § 390 ods. 1 CSP rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. Žalobca dôvodne poukazuje na to, že pri posudzovaní náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi jeho právnym predchodcom a žalovaným, vrátane eventuálnych následkov ich nedodržania, sú rozhodujúcimi ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia danej zmluvy. Okresný súd síce v odôvodnení cituje náležité znenie ustanovenia § 4 dotknutého právneho predpisu, ktoré (okrem iného) zodpovedá i tvrdeniam žalobcu o tom, že len nevymedzenie ročnej percentuálnej miery nákladov (§ 4 ods. 2 písm. g/ zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2007) bolo sankcionované bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru. Nadväzne však bližšie neuvádza, na základe akej konkrétnej právnej úvahy dospel k svojmu zásadnému konštatovaniu o tom, že dotknutý úver je bez úrokov a bez poplatkov aj z toho dôvodu, že nie je presne uvedená suma, počet a termíny splátok úroku a poplatku pri každej splátke.

14. Dôvodným sa javí predpoklad uvádzaný žalobcom, že okresný súd zohľadnil znenie § 4 zákona č. 258/2001 Z.z. účinné od 01.01.2008. Bez ohľadu na opodstatnenosť tohto predpokladu z principiálneho, resp. určujúceho hľadiska platí, že okresný súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia. Keďže dané východisko a z neho rezultujúci záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru je (minimálne) predčasný, eventuálne nejasný (v zmysle nepreskúmateľný), nie je možné akceptovať ani následný postup, keď okresný súd ním priznaný nárok žalobcovi odvodil od rozdielu výšky poskytnutej istiny úveru a celkového úhrnu všetkých priebežných splátok vykonaných žalovaným.

15. Napriek konštatovanému, je však možné čiastočne potvrdiť napadnutý rozsudok v zamietajúcom výroku. Ide o poplatky za správu úveru a o poplatok za poskytnutie úveru. Okresný súd jednoznačne uviedol, z akých dôvodov predmetné poplatky neakceptoval. Pri poplatku za správu úveru sa jedná o právoplatné rozhodnutie iného súdu o neprijateľnosti dotknutej zmluvnej podmienky, v dôsledku čoho nemôže tak poskytovateľ úveru, ako ani jeho právni nástupcovia tento poplatok (zmluvné dojednanie) naďalej uplatňovať, čo sa vzťahuje aj na uplatňovanie nárokov z takéhoto dojednania. Vo vzťahu k neprípustnosti poplatku za poskytnutie úveru okresný súd zdôraznil nejasnosti ohľadne jeho zúčtovania a splatnosti a podobne a taktiež vyslovil nemožnosť jeho priznania žalobcovi.

16. Predmetné závery, vrátane k ním vedúcich úvah a východísk žalobca žiadnym konkrétnym argumentom nespochybnil. Nadväzne - vzhľadom na viazanosť odvolacieho súdu konkrétnymi odvolacími dôvodmi - nie je odvolanie žalobcu spôsobilé spochybniť vecnú správnosť dotknutej časti napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ žalobca v rámci vymedzenia svojho nároku tvrdí, že tento predstavuje 57 splátok od 10.05.2012 do 10.01.2017, ide teda aj o 57-krát uplatňovaný poplatok za správu účtu, ktorá od 01.10.2010 činila 2,99 eur; to znamená celkovo 170,43 eur. K dotknutej sume je potrebné pripočítať poplatok za poskytnutie úveru 33,20 eur. Z rozsahu uplatňovania nároku samotným žalobcom je totiž zrejmé, že i túto čiastku/poplatok považoval v rámci ním vymedzeného rozhodného obdobia za dôvodne zúčtovaný žalovanému; na čo však právny dôvod nemal. Inými slovami, dotknutá suma mala byť použitá na „zniženie“ istiny dlhu žalovaného a taktiež v jej rozsahu nie je uplatňovaný nárok dôvodný.

17. V súčte sa jedná o sumu 203,63 eur. Pokiaľ je nedôvodný nárok v časti istiny, nemôže sa dlžník ocitnúť v omeškaní s takýmto (nedôvodným, resp. neexistujúcim) plnením/dlhom. To znamená, že žalobcovi neprináleží ani nárok na úrok z omeškania 8,5% ročne zo sumy 203,63 eur od 12.08.2013 až do zaplatenia.

18. V predmetnom rozsahu tak rozsudok okresného súdu v zamietajúcej časti bol potvrdený. Vo zvyšnej časti peňažného nároku krajský súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Úlohou okresného súdu bude nielen výslovne zadefinovať právne východisko (čo je v podstate splnené citáciou príslušných právnych noriem), ale v rámci subsumovania ustáleného skutkového stavu pod konkrétne zákonné ustanovenie aj jednoznačne vymedziť svoje právne úvahy, tak aby tieto boli dostatočne preskúmateľné. Daná požiadavka sa vzťahuje aj na úvahu ohľadne príslušenstva pohľadávky v podobe úroku z omeškania, hoci táto - s poukazom na zrušenie rozhodnutia v časti istiny - nebola podrobovaná bližšiemu odvolaciemu prieskumu.

19. Z vyššie citovaného súvisiaceho záveru okresného súdu (bod 4. tohto odôvodnenia) síce možno vyvodiť, že vzhľadom na stanovisko o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a vzhľadom na jednotlivé plnenia/splátky vykonávané žalovaným mal okresný súd za to, že na strane žalovaného nedošlo k omeškaniu. Predmetné konštatovanie je však príliš všeobecné a neposkytuje konkrétne východiská a najmä časové a číselné údaje, z ktorých by bolo možné vyhodnotiť správnosť záveru, že žalovaný „určite nebol v omeškani“ v každom konkrétnom okamihu, vo vzťahu ku ktorému je žalobcom uplatňovaný úrok z omeškania, resp. vo vzťahu k obdobiu, za ktoré okresný súd konštatoval čiastočnú dôvodnosť nároku na zaplatenie istiny.

20. V záujme komplexnosti odvolací súd dodáva, že odvolanie žalovaného by dôvodným nebolo. Okresný súd totiž pri vymedzení výšky sumy, ktorú je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi zohľadnil všetky žalovaným vykonané platby. Keďže považoval úver za bezúročný a bez poplatkov, tak sumu 157,24 eur, ktorú vo vyjadrení uvádzal žalobca, nevyhodnotil ako úhrady poplatkov, ale táto čiastka je už súčasťou sumy 1.449,86 eur, o ktorú okresný súd znížil výšku poskytnutého úveru zo strany právneho predchodcu žalobcu.

21. V novom rozhodnutí okresný súd rozhodne i o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

22. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.